

COVID-19: NÁVRAT NA PRACOVISŤE

Prizpůsobení pracovišť a ochrana pracovníků

© Evropská unie, 2020

Obsah

Souvislosti a rozsah pokynů	2
Úvod	2
Aktualizujte hodnocení rizik a přijměte příslušná opatření	3
Zapojení pracovníků	6
Péče o nemocné pracovníky	7
Plánování a poučení do budoucna	7
Dobrá informovanost	8
Odvětví a povolání.....	8
Stavebnictví	8
Maloobchod	9
Potraviny	9
Doprava.....	10
Údržba a domácí služby	12
Volný čas a zábava	12
Vzdělávání	13
Kadeřnictví	13
Zdravotní a pečovatelské služby	13
Policie a vězeňská služba	15
Ostatní.....	15
Národní kompilace (stručné).....	17

Souvislosti a rozsah pokynů

Cílem těchto nezávazných pokynů je pomoci zaměstnavatelům a zaměstnancům zůstat v bezpečí a zdraví v pracovním prostředí, které se díky pandemii COVID-19 výrazně změnilo. Poskytují rady v těchto oblastech:

Vyhodnocení rizik a vhodných opatření

- minimalizování expozice vůči onemocnění COVID-19
- obnovení pracovní činnosti po období uzavření pracoviště
- zvládnutí vysoké míry nepřítomnosti na pracovišti
- řízení pracovníků pracujících z domova

Zapojení pracovníků

Péče o nemocné pracovníky

Plánování a poučení do budoucna

Dobrá informovanost

Informace pro jednotlivá odvětví a povolání

Pokyny obsahují příklady obecných opatření, která mohou v závislosti na konkrétní pracovní situaci pomoci zaměstnavatelům při obnovování činností dosáhnout vhodného bezpečného a zdravého pracovního prostředí.

Tento dokument poskytuje odkazy na relevantní informace agentury Evropské unie pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a obsahuje seznam zdrojů od různých poskytovatelů, které se finálně zaměřují na různá průmyslová odvětví a povolání. Upozorňujeme, že se informace v těchto pokynech nevztahují ke zdravotnickým zařízením, pro které jsou k dispozici konkrétní instrukce (např. [Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí](#), [WHO](#), [Centra pro kontrolu nemocí](#)).

V případě jakýchkoli konkrétních otázek nebo obav, které nejsou předmětem tohoto dokumentu, vyhledejte informace, které poskytují lokální úřady, např. orgán zdravotní péče nebo úřad práce.

Úvod

V důsledku pandemie nového onemocnění koronavirem 2019 (COVID-2019) zavedla většina členských států Evropské unie (EU) řadu opatření v boji proti šíření této choroby, včetně opatření, která se týkají pracovišť. Během této krize je vážně zasažena pracovní sféra, a proto se musí všechny vrstvy společnosti – včetně podniků, zaměstnavatelů a sociálních partnerů – zapojit, aby chránily pracovníky, jejich rodiny a společnost jako celek.

Povaha a rozsah omezení, jako například pozastavení nepodstatných činností, se mezi členskými státy EU a odvětvími liší, ale podstatná část pracovníků musí buď pracovat z domova, nebo pokud jejich práci nelze provádět na dálku, zůstat doma, často v rámci dohody o náhradě příjmu.

Jakmile opatření fyzického distancování dosáhnou dostatečného snížení míry přenosu onemocnění COVID-19, státní správy povolují postupné obnovení pracovních činností. Proces obnovování probíhá postupně, zprvu činnosti považovány za nezbytné pro ochranu zdraví a hospodářství a nakonec činnosti, které lze efektivně vykonávat při práci z domova. Bez ohledu na to, jak a do jaké míry se obnovují běžné pracovní činnosti, je však velmi pravděpodobné, že některá opatření zůstanou po určitou dobu v platnosti, aby se zabránilo prudkému nárůstu počtu infikovaných ([COVID-19: pokyny pro pracoviště](#)). Dále je také možné, že nárůst infekcí v budoucnu bude v některých případech vyžadovat opětovné zavedení omezujících opatření.

Krise COVID-19 vyvíjí tlak na zaměstnavatele i pracovníky, ať už museli ve velmi krátké době zavést nové postupy a činnosti, nebo pozastavit práci a obchodní činnost. Strategický rámec EU pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období 2014–2020 poskytuje praktickou podporu pro návrat na pracoviště: vhodná preventivní opatření pomohou dosáhnout bezpečného a zdravého návratu do práce po uvolnění fyzických distančních opatření a také přispějí k potlačení přenosu onemocnění COVID-19.

Aktualizujte hodnocení rizik a přijměte příslušná opatření

Stejně jako za běžných pracovních podmínek jsou identifikace a [hodnocení rizik](#) ve fyzickém i psychosociálním pracovním prostředí výchozím bodem pro řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) v rámci opatření proti onemocnění COVID-19. Zaměstnavatelé jsou povinni revidovat hodnocení rizik v případě změny pracovního procesu a zvážit všechna rizika, včetně těch, která mají vliv na duševní zdraví. Při revizi hodnocení rizik má být věnována pozornost jakýmkoli odchylkám nebo situacím, které způsobují problémy, a tomu, jak mohou organizaci pomoci být k nim v budoucnu odolnější. Pamatujte na význam zapojení pracovníků a jejich zástupců do revize hodnocení rizik a vyzvěte i poskytovatele služeb v oblasti zdravotní péče na pracovišti nebo v oblasti prevence rizik spojených s výkonem povolání, pokud jej máte. Jako vstup pro vaše hodnocení si od veřejných orgánů vyžádejte aktuální informace o prevalenci onemocnění COVID-19 ve vaší oblasti. Po aktualizaci hodnocení rizik je dalším krokem vytvoření akčního plánu s příslušnými opatřeními. Níže uvádíme několik příkladů témat souvisejících s onemocněním COVID-19, které je třeba zvážit při sestavování takového akčního plánu.

Minimalizování expozice vůči onemocnění COVID-19 na pracovišti

Zavádění bezpečných pracovních postupů k omezení expozice vůči onemocnění COVID-19 na pracovišti vyžaduje provést nejprve vyhodnocení rizik a poté zavedení [hierarchie kontrol](#). To znamená zavedení kontrolních opatření, která primárně eliminují riziko, a pokud to není možné, minimalizují expozici pracovníků. Nejprve začněte s kolektivními opatřeními a v případě potřeby je doplňte individuálními opatřeními, například osobními ochrannými prostředky (OOP). Níže uvádíme několik příkladů kontrolních opatření, avšak ne všechna z nich budou vzhledem ke své povaze aplikovatelná na všechna pracoviště nebo práce.

- Provádějte zatím jen práci nezbytně nutnou; některé činnosti je možné odložit na dobu, kdy bude riziko nižší. Pokud je to možné, poskytněte místo osobního přístupu služby na dálku (telefon nebo video). Zajistěte, aby byli na pracovišti přítomni pouze pracovníci, kteří jsou pro práci nezbytní, a minimalizujte přítomnost třetích osob.
- Pokud je to možné, omezte fyzický kontakt mezi pracovníky (např. během schůzek nebo během přestávek). Izolujte pracovníky, kteří mohou bezpečně vykonávat své úkoly sami a kteří nevyžadují speciální vybavení nebo nepřemístitelné přístrojové vybavení. Kdykoli je to možné, zajistěte, aby například pracovali sami ve volné kanceláři, místnosti pro personál, jídelně nebo zasedací místnosti. Pokud je to možné, požádejte rizikové pracovníky, aby pracovali z domova (starší lidé a osoby s [chronickými onemocněními](#) (včetně hypertenze, plicních nebo srdečních potíží, cukrovky nebo kteří [podstupují léčbu nádorového onemocnění nebo jinou imunosupresi](#)) a [těhotné pracovnice](#)). Zaměstnanci s vysoce rizikovými blízkými rodinnými příslušníky mohou rovněž potřebovat pracovat na dálku.
- Eliminujte, a pokud to není možné, omezte fyzický kontakt se zákazníky a mezi nimi. Například prostřednictvím on-line nebo telefonických objednávek, bezkontaktního doručování nebo regulovaného vstupu (aby zároveň nedocházelo ke shlukování venku) a fyzických odstupů uvnitř i vně budov.
- Při dodávce zboží rovněž postupujte vyzvednutím nebo doručením vně budovy. Instruuje řidiče o správné hygieně v kabině a poskytněte jim vhodný dezinfekční gel a ubrousky. Doručovatelům musí mít umožněno používat zařízení, jako jsou toalety, kavárny, šatny a sprchy, i když s příslušnými preventivními opatřeními (například vždy pouze jeden uživatel a pravidelný úklid).
- Umístěte mezi pracovníky nepropustnou bariéru, zejména pokud nejsou schopni dodržet vzdálenost dvou metrů od sebe. Bariéry mohou být cíleně vyrobeny k danému účelu nebo improvizované, za pomoci např. plastové fólie, příčky, posuvných skříní nebo pomocí skladovacích jednotek. Je třeba se vyvarovat předmětů, které nejsou pevné nebo mají otvory (například rostliny v květináčích nebo vozíky) a předmětů, které vytváří nová rizika (například zakopnutí, padající předměty). Pokud nelze použít bariéru, má být vytvořen dostatečný prostor mezi pracovníky například zajištěním alespoň dvou prázdných stolů z každé strany.

- Pokud je nevyhnutelný blízký kontakt, udržujte jej pod dobu kratší než 15 minut. Omezte kontakt mezi jednotlivými pracovními skupinami na začátku a na konci směny. Zajistěte načasování přestávek na jídlo tak, aby byl snížen počet lidí, kteří společně sdílejí jídelnu, místnost pro personál nebo kuchyňku. Zajistěte, aby byl v koupelnách a převlékárnách přítomen vždy jen jeden pracovník. Na hlavní dveře umístěte cedulku označující, že je jedna z toalet obsazena, aby bylo zaručeno, že vždy vstoupí pouze jedna osoba. Uspořádejte směny tak, aby se počítalo i s dobou úklidu a sanitárních prací.
- Na určená místa dodávejte mýdlo a vodu nebo vhodné dezinfekční prostředky na ruce a instruujte pracovníky, aby si často umývali ruce. Pracovní prostory často čistěte, zejména pulty, kliky dveří, nástroje a další povrchy, kterých se lidé často dotýkají, a pokud je to možné, zajistěte dobré odvětrávání.
- Vyvarujte se nadměrného pracovního zatížení úklidového personálu přijetím vhodných opatření, například přidělením dalšího personálu k provádění úklidu a požádáním pracovníků, aby opouštěli svůj pracovní prostor uklizený. Pracovníkům poskytněte hygienické utěrky a nádoby na odpad s plastovými sáčky, aby je bylo možné vyprázdnit bez kontaktu s obsahem.
- Pokud jste identifikovali riziko infekce navzdory všem proveditelným bezpečnostním opatřením, zajistěte veškeré potřebné osobní ochranné prostředky (OOP). Je důležité vyškolit pracovníky ve správném používání OOP a zajistit, aby se řídili dostupnými pokyny pro používání [obličejových masek](#) a [rukavic](#).
- U vstupu na pracoviště a v dalších viditelných oblastech umístěte plakáty vyzývající k pobytu doma v případě nemoci, plakáty s pravidly chování v případě kašle a kýčání a popisující hygienu rukou.
- Usnadněte pracovníkům využívání individuální dopravy namísto hromadné dopravy, například zpřístupněním parkoviště nebo místa pro bezpečné uložení jízdních kol, a vyzvěte pracovníky, aby chodili do práce pěšky, pokud je to možné.
- V případě potřeby zaveďte interní předpisy týkající se flexibilní dovolené a práce na dálku, aby došlo k omezení přítomnosti na pracovišti.

Další informace o přípravě pracoviště na onemocnění COVID-19 naleznete v příručce [COVID-19: pokyny pro pracoviště](#), včetně informací jak postupovat, pokud se na pracovišti nachází osoba s onemocněním COVID-19 a rady ohledně cestování a schůzí. K dispozici jsou informace pro „[přeshraniční a vyslané pracovníky](#)“ (osoby, které pracují v jedné zemi a pravidelně se vrací do země, kde mají bydliště).

Obnovení pracovní činnosti po období uzavření pracoviště

Pokud bylo vaše pracoviště po určitou dobu uzavřeno z důvodů souvisejících s onemocněním COVID-19, vytvořte plán pro opětovné zahájení práce, s ohledem na zdraví a bezpečnost na pracovišti. Ve svém plánu byste měli zvážit následující okolnosti:

- Aktualizujte [hodnocení rizik](#) jak je popsáno výše a přečtěte si příručku [COVID-19: pokyny pro pracoviště](#).
- Dříve než plně obnovíte pracovní činnost a dříve než se zaměstnanci vrátí na pracoviště, proveďte úpravy v uspořádání pracoviště a v organizaci práce, které sníží přenos onemocnění COVID-19. Zvažte obnovení činnosti po etapách, aby bylo možné provést náležitě úpravy. Nezapomeňte informovat pracovníky o provedených změnách dříve než začnou pracovat a pokud je to potřeba, poskytněte jim nové pokyny a školení.
- Obratě se na svého poskytovatele zdravotní péče a zdravotního a bezpečnostního poradce a projednejte s nimi svůj plán.
- Zvláštní pozornost věnujte vysoce rizikovým pracovníkům a buďte připraveni ochránit nejvíce zranitelné, včetně starších osob a osob s [chronickými onemocněními](#) (včetně hypertenze, plicních nebo srdečních potíží, cukrovky nebo těch, kteří [podstupují léčbu nádorového onemocnění nebo jinou imunosupresi](#)) a [těhotných pracovníků](#). Věnujte pozornost rovněž pracovníkům, jejichž blízcí rodinní příslušníci jsou vysoce riziková.

- Zvažte poskytnutí podpory pracovníkům, kteří mohou trpět úzkostí nebo stresem. Podpora by mohla představovat častější dotazy vedoucích pracovníků na to, jak se zaměstnanci cítí, usnadnění výměn mezi pracovníky a přátelskou spolupráci na pracovišti, provádění změn v organizaci práce a pracovních úkolech, včetně zavedení programu asistence pro zaměstnance nebo službu koučinku, jakož i nabídku kontaktu se závodním lékařem. Uvědomte si, že pracovníci mohli projít traumatickými událostmi, jako je vážné onemocnění nebo smrt příbuzného nebo blízké osoby, nebo mohou mít finanční potíže nebo problémy v rovině osobních vztahů.
- Pracovníci, kteří se vracejí na pracoviště po období izolace, ať už šlo o individuální opatření nebo o součást kolektivní izolace, se pravděpodobně budou obávat zejména rizika nákazy. Tyto obavy – zvláště pokud došlo ke změnám v zaměstnání – mohou mít za následek stres a duševní problémy. Pokud jsou zavedena fyzická distanční opatření, duševní problémy jsou nejen pravděpodobnější, ale rovněž nefungují obvyklé obranné mechanismy, například vymezení osobního prostoru nebo sdílení problémů s ostatními (viz [Návrat do zaměstnání po pracovní neschopnosti kvůli problémům s duševním zdravím](#)). Poskytujte pracovníkům informace ve veřejně dostupných zdrojích podpory a poradenské služby. Organizace [Mental Health Europe](#) poskytuje informace o tom, jak pečovat o duševní zdraví a jak se vypořádat s hrozbou onemocnění COVID-19.
- Pracovníci se mohou obávat zvýšeného rizika nákazy na pracovišti a nemusí se chtít vrátit. Je důležité porozumět jejich obavám a poskytnout jim informace o přijatých opatřeních a podpoře, kterou mají k dispozici.

Zvládání vysoké míry nepřítomnosti na pracovišti

V závislosti na míře výskytu infekce ve vašem regionu a platných protokolech může být mnoho pracovníků nepřítomných kvůli onemocnění COVID-19. Pokud je pracovník v domácí izolaci v rámci preventivních opatření, může být schopen pokračovat ve své práci na dálku (viz níže), nebo pokud tomu tak není, nebude moci po určitou dobu pracovat.

Pracovníci, u kterých je potvrzeno onemocnění COVID-19, budou nepřítomní a nebudou schopni pracovat podstatně déle. Pracovníci, kteří vážněji onemocní, mohou po vyléčení infekce vyžadovat další období rehabilitace. Kromě toho mohou být někteří pracovníci nepřítomní kvůli péči o příbuznou osobu.

- Nepřítomnost většího počtu pracovníků, i když pouze dočasná, může závažně ovlivnit pokračování činností. I když by měli být dostupní pracovníci flexibilní, je důležité, aby se nenacházeli v situaci, která by ohrozila jejich zdraví nebo bezpečnost. Udržujte veškeré dodatečné pracovní zatížení na co nejnižší úrovni a ujistěte se, že netrvá příliš dlouho. Příímí nadřízení hrají důležitou roli při vyhodnocování situace a zajišťování toho, aby jednotliví pracovníci nebyli [přetíženi](#). Respektujte pravidla a dohody o pracovní době a době odpočinku a umožněte pracovníkům právo „odpojit se“ v době, kdy jsou mimo zaměstnání.
- Při uzpůsobování práce tak, aby zohledňovala omezený počet pracovníků, například zavedením nových metod a postupů a změnou rolí a zodpovědností, zvažte, zda zaměstnanci nepotřebují další školení a podporu, a ujistěte se, že jsou všichni pracovníci způsobilí k plnění úkolu, který se od nich očekává.
- Důkladně vyškolete pracovníky v základních výkonech tak, aby pracoviště mohlo fungovat, i když klíčoví pracovníci chybí.
- V případě zaměstnanců přijatých na dobu určitou je důležité informovat zaměstnance o rizicích na pracovišti a pokud je to nezbytné, poskytnout jim školení.

Řízení pracovníků pracujících z domova

V rámci fyzických distančních opatření přijatých ve většině členských států EU je pracovníkům nabízena nebo je od nich vyžadována práce z domova, pokud to povaha jejich práce umožňuje. Pro většinu pracovníků je to první zkušenost s prací na dálku, a jejich pracovní prostředí bude pravděpodobně v mnoha ohledech ve srovnání s původním pracovištěm nedostatečné. Rozsah, v jakém lze domácí prostředí uzpůsobit, se bude lišit v závislosti na situaci pracovníka a na čase a zdrojích dostupných pro toto uzpůsobení.

Rady, jak zůstat při práci z domova v bezpečí a zdraví, naleznete [zde](#), ale většinou jsou zaměřeny na pracovníky, kteří pracují na dálku pravidelně nebo dlouhodobě. Níže uvádíme několik návrhů jak minimalizovat rizika pro pracovníky, kteří nebyli schopni své domácí pracoviště správně uzpůsobit.

- Proveďte vyhodnocení rizik za účasti pracovníků, kteří pracují na dálku, a jejich zástupců.
- Umožněte zaměstnancům, aby si dočasně zapůjčili domů vybavení, které používají v práci (pokud je sami nedokážou vyzvednout, zvažte zajištění jeho dodání). Vybavení může zahrnovat položky jako například počítač, monitor, klávesnici, myš, tiskárnu, židli, opěrku nohou nebo lampu. Uchovávejte záznamy o zapůjčení jednotlivých položek, aby nedošlo po návratu do zaměstnání k nejasnostem.
- Poskytněte pracovníkům na dálku [návod, jak doma zřídit pracovní stanici](#), který bude pokud možno odpovídat požadavkům na dobrou ergonomii, tj. dobrému držení těla a častému pohybu.
- Vybízejte pracovníky k pravidelným přestávkám (přibližně každých 30 minut), aby vstali, pohybovali se a protahovali se.
- Při používání počítačového vybavení a softwaru poskytněte pracovníkům IT podporu. Nástroje pro telekonference a videokonference se mohou stát pro práci nezbytnými, ale pro pracovníky, kteří nejsou zvyklí je používat, mohou být problematické.
- Zajistěte dobrou komunikaci na všech úrovních pracoviště, včetně komunikace s pracovníky, kteří pracují z domova. Dobrá komunikace zahrnuje jak strategické informace poskytované vrcholovým vedením, tak úkoly přímých nadřízených, aniž by byl opomenut význam běžné sociální interakce mezi spolupracovníky. Zatímco první z nich lze realizovat v naplánovaných on-line schůzkách, druhou lze podpořit prostřednictvím on-line chatů nebo „virtuálních konferencí“.
- Nepodceňujte význam toho, že se pracovníci mohou cítit izolovaně a pod tlakem, což může při absenci podpory vést k problémům souvisejícím s duševním zdravím. Důležitá je účinná komunikace a podpora ze strany vedení a kolegů a schopnost udržovat s kolegy neformální kontakt. Zvažte pravidelná on-line setkávání zaměstnanců nebo pracovních týmů nebo pokud byl zahájen postupný návrat do zaměstnání, cyklujte zaměstnance přítomné na pracovišti.
- Uvědomte si, že váš zaměstnanec může mít partnera, který také pracuje na dálku, nebo děti, které mohou potřebovat péči, protože nejsou ve škole, nebo které se musí dálkově připojit, aby pokračovaly v přípravě do školy. Jiní možná potřebují pečovat o starší nebo dlouhodobě nemocné a osoby v izolaci. V kontextu těchto okolností budou muset být vedoucí pracovníci flexibilní, co se týče pracovní doby a produktivity zaměstnanců, a bude potřeba pracovníky informovat o jejich porozumění a flexibilitě.
- Pomozte pracovníkům vymezit zdravé hranice mezi prací a volným časem tím, že jim jasně sdělíte, kdy se očekává, že budou pracovat a budou k dispozici.

Zapojení pracovníků

Účast zaměstnanců a jejich zástupců na řízení BOZP je klíčem k úspěchu a právní povinnosti. To platí také pro opatření učiněná na pracovištích v souvislosti s onemocněním COVID-19, v době rychlého vývoje událostí a vysoké míry nejistoty a úzkosti u pracovníků i v populaci.

Je důležité, abyste včas informovali své pracovníky a/nebo jejich zástupce a zástupce pro oblast zdraví a bezpečnosti o plánovaných změnách a o tom, jak budou dočasné postupy fungovat v praxi. Důležitou součástí správné praxe v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je spolupráce s pracovníky při

vyhodnocování rizik a vývoje reakcí. Zástupci pro oblast zdraví a bezpečnosti a výbory pro bezpečnost a ochranu zdraví jsou v jedinečné pozici, aby pomohli navrhnout preventivní opatření a zajistili jejich úspěšnou implementaci.

Zvažte také, jak zajistit, aby měli agenturní pracovníci a dodavatelé přístup ke stejným informacím jako přímí zaměstnanci.

Péče o nemocné pracovníky

Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) jsou [nejčastějšími příznaky onemocnění COVID-19](#) horečka, únava a suchý kašel. Někteří lidé se nakazí, ale nerozvinou se u nich žádné příznaky a cítí se dobře. Většina lidí (přibližně 80 %) se z nemoci zotavuje, aniž by potřebovala zvláštní léčbu. Přibližně jedna ze šesti osob, které onemocní onemocněním COVID-19, je vážně nemocná a má problémy s dýcháním. Rozvoj závažného onemocnění je pravděpodobnější u starších lidí a osob se základními zdravotními problémy, například s vysokým krevním tlakem, problémy se srdcem nebo cukrovkou.

Osoby, které vážně onemocněly, mohou vyžadovat zvláštní ohled i poté, co jsou prohlášeny za pracovně způsobilé. Existují indicie, že pacienti s koronavirem mohou po nemoci trpět sníženou kapacitou plic. Pracovníci mohou v takové situaci potřebovat, aby jejich práce byla uzpůsobená a mohou potřebovat volno k podstoupení fyzioterapie. Pracovníci, kteří museli podstoupit léčbu na jednotce intenzivní péče, mohou čelit specifickým výzvám. Jejich lékař a zdravotnická služba na pracovišti, pokud jsou k dispozici, by měli informovat o způsobu a načasování jejich návratu do práce:

- **Svalová slabost.** Čím déle trvala léčba na jednotce intenzivní péče, tím je závažnější. Snížená svalová kapacita se také projevuje například při respiračních potížích. Dalším běžným, ale méně často uznávaným jevem je syndrom po intenzivní péči (*Post Intensive Care Syndrome, PICS*). Projeví se odhadem u 30 až 50 % osob přijatých na jednotku intenzivní péče a je srovnatelný s posttraumatickou stresovou poruchou.
- **Problémy s pamětí a soustředěním.** Tyto problémy se často vyvíjí v čase. Po zahájení práce nemusí být vždy rozpoznány. Příznaky, které se při práci projeví, jsou problémy s pamětí a koncentrací, potíže s uspokojivým provedením úkolů a slabší dovednosti při řešení problémů. Je proto důležité dávat na to pozor, pokud víte, že někdo podstoupil léčbu na jednotce intenzivní péče. Dobré vedení je velmi důležité, protože pro některé pracovníky je obtížné vrátit se k předchozí výkonnostní úrovni.
- **Dostatečný čas pro obnovení pracovní činnosti.** Údaje ukazují, že se u čtvrtiny až třetiny osob léčených na jednotce intenzivní péče mohou rozvinout problémy, nezávisle na jejich věku. Přibližně polovina pacientů potřebuje rok k návratu do zaměstnání a až třetina pacientů se nemusí vrátit nikdy.

Závodní lékaři a zdravotnické služby mají nejlepší předpoklady k tomu, aby poradili, jak se postarat o nemocné pracovníky a jaké úpravy jsou na pracovišti potřeba. Pokud nemáte závodního lékaře, je důležité tyto problémy řešit citlivě a respektovat soukromí a důvěrnost pracovníků.

Buďte si vědomi toho, že pracovníci, kteří onemocněli onemocněním COVID-19, mohou trpět stigmatizací a diskriminací.

Plánování a poučení do budoucna

Je důležité vypracovat nebo aktualizovat krizové pohotovostní plány pro události spojené s odstavením a zahájením činnosti, jak je popsáno v příručce [COVID-19: pokyny pro pracoviště](#). Dokonce i malé podniky mohou vytvořit kontrolní seznam, který jim pomůže být na podobné události v budoucnu připraveny.

Podniky, které využívaly práci na dálku poprvé, mohou zvážit její přijetí jako moderní, dlouhodobou pracovní praxi. Zkušenosti získané během pandemie onemocnění COVID-19 mohou přispět k rozvoji politiky a postupů pro práci na dálku nebo k revizi stávajících.

Dobrá informovanost

Množství informací vztahujících se k onemocnění COVID-19 může být ohromující a může být obtížné odlišit spolehlivé a přesné údaje od vágních a zavádějících. Vždy zkontrolujte, zda je zdrojem informací zavedený a kvalifikovaný poskytovatel. Oficiální zdroje informací o onemocnění COVID-19 zahrnují:

- [Světovou zdravotnickou organizaci](#)
- [Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí](#)
- [Evropskou komisi](#)
- [Evropskou agenturu pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci](#)

Jakmile se začnou uvolňovat fyzikální distanční opatření, mohou být vydávány informace specifické pro konkrétní průmyslová odvětví, společenství nebo skupiny a mohou být často aktualizovány. Ministerstvo zdravotnictví a ministerstvo práce ve vaší zemi budou disponovat relevantními informacemi a mohou poskytovat odkazy na specializovanější zdroje.

Odvětví a povolání

Osoby vykonávající povolání, ve kterém jsou ve fyzickém kontaktu s mnoha dalšími osobami, jsou vystaveni největšímu riziku onemocnění COVID-19. Kromě pracovníků ve zdravotnictví a v ústavní a domácí péči patří mezi pracovníky se zvýšeným rizikem nákazy například pracovníci v oblasti dodávek potravin a maloobchodu, pracovníci svozu odpadu, pracovníci ve veřejných službách, v policejních a bezpečnostních složkách a pracovníci veřejné dopravy.

Stejně jako některé země omezovaly výkon práce v některých odvětvích dříve než v ostatních – obvykle byly nejdříve pozastaveny činnosti v oblasti vzdělávání, volného času a zábavy a jako poslední v oblasti průmyslu a stavebnictví – návrat do zaměstnání po uvolnění opatření může probíhat podobně, ale v obráceném pořadí. Pokyny pro jednotlivá odvětví, týkající se prevence onemocnění COVID-19, jsou k dispozici z několika zemí, jejich výběr je uveden níže. Další příklady naleznete na webových stránkách [Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci](#) a vašeho [státního orgánu nebo institutu BOZP](#).

Stavebnictví

[Belgie – stavby dálnic](#) (FR)

[Rakousko – stavebnictví](#) (DE)

[Dánsko – stavebnictví a stavitelství](#) (EN)

[Francie – stavebnictví](#) (FR)

[Francie – stavebnictví](#) (FR)

[Německo – stavebnictví a stavitelství](#) (DE)

[Německo – řemeslníci](#) (DE)

[Itálie – stavebnictví a stavitelství](#) (IT)

[Španělsko – stavebnictví](#) (ES)

[Spojené království – stavebnictví](#) (EN)

[Austrálie – stavebnictví a stavitelství](#) (EN)

[Kanada – stavebnictví](#) (EN)

[ISSHCO – stavebnictví](#) (EN, [DE](#), [FR](#), [PT](#), [EL](#))

Maloobchod

[Rakousko – maloobchodní podniky](#) (DE)

[Francie – pokladní](#) (FR)

[Francie – maloobchod](#) (FR)

[Německo – pokladní](#) (DE)

[Německo – maloobchodní prodej potravin a pohostinství](#) (DE)

[Irsko – sektor podnikání a maloobchodu](#) (EN)

[Nizozemí – maloobchod](#) (NL, EN)

[Španělsko – obchodní činnost na dálku](#) (ES)

[Španělsko – optiky](#) (ES)

[Španělsko – ortopedie](#) (ES)

[Španělsko – supermarkety](#) (ES)

[Španělsko – maloobchodní prodejny](#) (ES)

[Španělsko – supermarkety a obchody s potravinami](#) (ES)

[Španělsko – lékárny](#) (ES)

[Španělsko – lékárny](#) (ES)

[Španělsko – čistírny](#) (ES)

[Austrálie – práce v maloobchodu](#) (EN)

[Kanada – stavebnictví](#) (EN)

Potraviny

[Rakousko – nakládání s potravinami](#) (DE)

[Rakousko – zemědělství – zahraniční pracovníci](#) (DE)

[Francie – pekárny](#) (FR)

[Francie – pěstování plodin](#) (FR)

[Francie – chov zvířat](#) (FR)

[Francie – sezónní práce](#) (FR)

[Francie – catering a jídlo s sebou](#) (FR)

[Francie – práce na jatkách](#) (FR)

[Francie – agrární pracoviště](#) (FR)

[Francie – přímý prodej na farmách](#) (FR)

[Španělsko – zemědělství, chov a rybolov](#) (ES)

[Španělsko – rybolovný průmysl, zemědělství a potravinářský průmysl](#) (ES)

[Španělsko – zemědělství a potravinářský průmysl](#) (ES)

Potraviny

[Španělsko – potravinářský průmysl](#) (ES)

[Španělsko – rybářské lodě](#) (ES)

[Austrálie – zemědělství](#) (EN)

[Austrálie – zpracování a výroba potravin](#) (EN)

[Kanada – zpracování potravin](#) (EN)

[Spojené království – potravinářství](#) (EN)

[WHO – potravinářství](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – zemědělství a bezpečnost potravin](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – maloobchodní prodej potravin](#) (EN)

Doprava

[Belgie – letectví](#) (FR)

[Belgie – plavby](#) (FR)

[Belgie – telekomunikace a pošta](#) (FR)

[Belgie – řidičské oprávnění a technická kontrola](#) (FR)

[Dánsko – nákladní doprava](#) (DK)

[Finsko – řidiči veřejné dopravy](#) (FI, SV, EN)

[Finsko – nákladní lodě](#) (EN)

[Francie – doručování](#) (FR)

[Francie – společnosti zajišťující přepravu hotovosti a manipulace s cennostmi](#) (FR)

[Francie – přeprava zboží a logistické služby](#) (FR)

[Francie – autoopravny](#) (FR)

[Francie – čerpací stanice](#) (FR)

[Německo – doprava](#) (DE)

[Německo – přeprava diagnostických vzorků](#) (DE)

[Německo – taxislužba](#) (DE)

[Německo – autobusová doprava](#) (DE)

[Německo – vnitrozemská plavba](#) (DE)

[Německo – federální vodní cesty](#) (DE)

[Německo – vodní cesty a lodní doprava](#) (DE)

[Německo – nákladní kontejnery](#) (DE)

[Německo – námořní doprava](#) (DE)

[Německo – letecká doprava](#) (DE)

[Německo – doručování pošty a balíků](#) (DE)

Doprava

[Itálie – doprava a logistika](#) (IT)

[Nizozemsko – doprava a logistika](#) (NL)

[Nizozemsko – doprava a logistika](#) (NL)

[Španělsko – doprava a mobilita](#) (ES)

[Španělsko – rybolov](#) (ES)

[Španělsko – doprava, doručování, nakládka a vykládka](#) (ES)

[Španělsko – nakladači](#) (ES)

[Španělsko – doprava a logistika](#) (ES)

[Španělsko – doba řízení a doba odpočinku v přepravě zboží](#) (ES)

[Španělsko – nejčastější otázky a odpovědi: řidiči](#) (ES)

[Španělsko – distribuce masek v pozemní dopravě](#) (ES)

[Španělsko – logistika a infografika](#) (ES)

[Španělsko – logistika](#) (ES)

[Španělsko – dezinfekce vozidla a hygiena řidiče](#) (ES)

[Španělsko – dezinfekce vozidla a hygiena řidiče, stručná příručka](#) (ES)

[Španělsko – dezinfekce vozidla, video](#) (ES)

[Španělsko – doručovatelé](#) (ES)

[EU \(Evropská agentura pro bezpečnost letectví\) – letadla a letiště](#) (EN)

[EU \(Evropská agentura pro bezpečnost letectví\) – helikoptéry](#) (ES)

[EU \(Evropská agentura pro námořní bezpečnost\) – námořní doprava](#) (EN + další)

[Austrálie – silniční nákladní doprava](#) (EN)

[Austrálie – skladování a logistika](#) (EN)

[Austrálie – doručovatelé](#) (EN)

[Austrálie – taxislužba a sdílená jízda](#) (EN)

[Kanada – doručování do domu a kurýrní služby](#) (EN)

[Kanada – letecké a pozemní posádky](#) (EN)

[Spojené království – řízení motorových vozidel a bezpečnost silničního provozu](#) (EN)

[Spojené království – námořní doprava a přístavy](#) (EN)

[Spojené království – sektor dopravy](#) (EN)

[Spojené království – přeprava zboží](#) (EN)

[Spojené státy – letištní služby pro zákazníky a odbavování](#) (EN)

[Spojené státy – manipulace se zavazadly a nákladem na letišti](#) (EN)

[Spojené státy – asistenční pracovníci na letišti](#) (EN)

[Spojené státy – provozovatelé autobusové dopravy](#) (EN)

Doprava

[Spojené státy – provozovatelé železniční dopravy](#) (EN)

[Spojené státy – pracovníci dopravních stanic](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – námořní doprava a rybolov](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – civilní letectví](#) (EN)

[Mezinárodní unie silniční dopravy – řidiči nákladní dopravy](#) (EN)

Údržba a domácí služby

[Belgie – svoz domácího odpadu](#) (FR)

[Belgie – svoz odpadu](#) (FR)

[Francie – zahradní práce](#) (FR)

[Francie – zahradnictví](#) (FR)

[Francie – údržba](#) (FR)

[Francie – domácí odpad](#) (FR)

[Francie – průmyslové prádelny](#) (FR)

[Francie – zaměstnanci údržby](#) (FR)

[Francie – instalatéři – sanitární zařízení](#) (FR)

[Francie – odstraňování poruch – intervence v domácnostech](#) (FR)

[Německo – řemeslníci](#) (DE)

[Německo – svoz odpadu](#) (DE)

[Německo – svoz odpadu ze zdravotnických zařízení](#) (DE)

[Španělsko – nakládání s odpadem](#) (ES)

[Austrálie – služby v domácnostech](#) (EN)

[Spojené království – úklid nelékařských zařízení](#) (EN)

[Spojené státy – pracovníci dopravní údržby](#) (EN)

[Spojené státy – pracovníci letištní údržby](#) (EN)

Volný čas a zábava

[Belgie – plavby lodí a vodní sporty](#) (FR)

[Belgie – rybolov a lov](#) (FR)

[Francie – jízda na koni](#) (FR)

[Francie – recepční nebo noční vrátný](#) (FR)

[Francie – pomocnice v domácnosti a pokojské](#) (FR)

[Finsko – sektor služeb](#) (FI, SV, EN)

[Německo – telekomunikace](#) (DE)

[Španělsko – turismus](#) (ES)

Volný čas a zábava

[Kanada – restaurace a stravovací zařízení](#) (EN)

[WHO – hotely a penziony](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – turismus](#) (EN)

Vzdělávání

[Austrálie – předškolní zařízení a zařízení péče o děti](#)(EN)

[Spojené království – vzdělávací zařízení](#) (EN)

[Spojené státy – školská zařízení a zařízení péče o děti](#) (EN)

[Spojené státy – vysoké školy a univerzity](#) (EN)

[WHO – školská zařízení](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – vzdělávání](#) (EN)

Kadeřnictví

[Rakousko – kadeřnictví](#) (DE)

[Francie – kadeřnictví](#) (FR)

[Německo – kadeřnictví](#) (DE)

[Španělsko – kadeřnictví](#) (ES)

[Švýcarsko – kadeřnictví](#) (DE, FR, IT)

[Austrálie – kadeřnictví](#) (EN)

Zdravotní a pečovatelské služby

[Rakousko – přípravná opatření v nemocnicích](#) (DE)

[Rakousko – ochranná opatření v nemocnicích](#) (DE)

[Rakousko – porodnictví](#) (DE)

[Rakousko – všeobecné lékařství](#) (DE)

[Rakousko – očkování](#) (DE)

[Rakousko – rezidentní zdravotní péče](#) (DE)

[Rakousko – pečovatelé poskytující 24hodinovou péči](#) (DE)

[Rakousko – OOP pro oblast péče a podpůrných služeb](#) (DE)

[Rakousko – typy obličejových masek a ochrany nosu](#) (DE)

[Rakousko – dárcovství krve a tkání](#) (DE)

[Rakousko – duševní zdraví pracovníků ve zdravotnictví](#) (DE)

[Rakousko – duševní zdraví běžné populace](#) (DE)

Zdravotní a pečovatelské služby

[Rakousko – duševní zdraví rodičů osob pečujících o děti](#) (DE)

[Rakousko – duševní zdraví vedoucích pracovníků a týmových vedoucích ve zdravotnických zařízeních](#) (DE)

[Německo – ambulance a nelékařské záchranné služby](#) (DE)

[Itálie – pracovníci ve zdravotnictví](#) (IT)

[Španělsko – sociální služby](#) (ES)

[Španělsko – pečovatelská zařízení](#) (ES)

[Španělsko – domácí péče](#) (ES)

[Španělsko – podpůrné služby domácí péče](#) (ES)

[Španělsko – domy s pečovatelskou službou a zařízení poskytující služby sociálního bydlení](#) (ES)

[Španělsko – zdravotnictví: nakládání s odpady](#) (ES)

[Španělsko – zdravotnictví](#) (ES)

[Španělsko – pracovníci ve zdravotnických a sociálních službách](#) (ES)

[Španělsko – léčba pacienta](#) (ES)

[Španělsko – pohotovostní služba](#) (ES)

[Španělsko – jednotky intenzivní péče](#) (ES)

[Španělsko – těhotné ženy a novorozenci](#) (ES)

[Španělsko – pediatriká péče](#) (ES)

[Španělsko – primární péče](#) (ES)

[Španělsko – dialyzační jednotky](#) (ES)

[Španělsko – manipulace s těly](#) (ES)

[Španělsko – dobré podmínky pro pracovníky ve zdravotnictví](#) (ES)

[Španělsko – dobré podmínky pro zdravotní sestry](#) (ES)

[Španělsko – invazivní postupy v kardiologii](#) (ES)

[Španělsko – ochranná opatření podle typu činnosti](#) (ES)

[Španělsko – použití ochranných pomůcek proti onemocnění COVID19 a aktivace a deaktivace protokolu](#) (ES)

[Španělsko – technické zkušebny](#) (ES)

[Austrálie – poskytovatelé zdravotní péče a poskytovatelé péče o seniory](#) (EN)

[Kanada – denní péče](#) (EN)

[Kanada – pohotovostní služba a příjem pacientů](#) (EN)

[Kanada – záchranáři](#) (EN)

[Kanada – dlouhodobá péče](#) (EN)

[Spojené království – pečovatelská zařízení](#) (EN)

Zdravotní a pečovatelské služby

[Spojené království – azylové domy](#) (EN)

[Spojené království – pracovníci ve zdravotnictví](#) (EN)

[Spojené království – oddělení pro intubované pacienty](#) (EN)

[Spojené státy – invazivní postupy v kardiologii](#) (EN)

[Spojené státy – azylové domy](#) (EN)

[Spojené státy – domovy důchodců](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – zdravotnický sektor](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – veřejná záchranná služba](#) (EN)

[WHO – pečovatelská zařízení](#) (EN)

[WHO – BOZP v oblasti veřejného zdraví](#) (EN)

Policie a vězeňská služba

[Belgie – policie](#) (FR)

[Španělsko – vězeňská služba](#) (ES)

[Spojené království – vězeňská služba](#) (EN)

[Spojené státy – záchranné služby a policie](#) (EN)

[Spojené státy – vězeňská služba](#) (EN)

[Spojené státy – personál správy letišť](#) (EN)

[WHO – vězeňská služba](#) (EN)

Ostatní

[Rakousko – vzdělávání zaměstnanců](#) (DE)

[Belgie – školská a předškolní zařízení](#) (FR)

[Belgie – povinná školní docházka](#) (FR)

[Belgie – vysokoškolské vzdělávání](#) (FR)

[Belgie – vzdělávání v oblasti sociálního rozvoje](#) (FR)

[Belgie – pohřební ústavy](#) (FR)

[Belgie – veterinární zařízení](#) (FR)

[Belgie – domácí zvířata](#) (FR)

[Belgie – útulky pro zvířata](#) (FR)

[Belgie – přeshraniční pracovníci](#) (FR)

[Finsko – poskytovatelé domácí péče](#) (FI)

[Francie – call centra](#) (FR)

Ostatní

[Francie – pracovníci pohřební služby](#) (FR)

[Francie – sezónní práce](#) (FR)

[Francie – bezpečnostní služby](#) (FR)

[Francie – dřevařský průmysl a podnikání](#) (FR)

[Německo – řemeslníci a služby zákazníkům](#) (DE)

[Německo – pohřební ústavy](#) (DE)

[Německo – kancelářská práce](#) (DE)

[Itálie – státní služba](#) (IT)

[Španělsko – pohřební ústavy](#) (ES)

[Španělsko – pohřební ústavy: biologické činitele](#) (ES)

[Španělsko – manipulace s těly](#) (ES)

[Španělsko – průmysl](#) (ES)

[Španělsko – průmysl](#) (ES)

[Španělsko – průmysl](#) (ES)

[Španělsko – majitelé domácích zvířat a veterinární kliniky](#) (ES)

[Španělsko – veterinární kliniky](#) (ES)

[Španělsko – osvědčené postupy na úrovni pracoviště](#) (ES)

[Španělsko – kovoprůmysl](#) (ES)

[Austrálie – malé firmy](#) (EN)

[Austrálie – kancelářská práce](#) (EN)

[Kanada – výroba](#) (EN)

[Kanada – těžba](#) (EN)

[Kanada – pracovní tábory](#) (EN)

[Kanada – prevence stigmatizace](#) (EN)

[Spojené království – osoby pracující z domova](#) (EN)

[Spojené království – péče o zesnulé](#) (EN)

[Spojené království – pohřby](#) (EN)

[Spojené státy – církve](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – automobilový průmysl](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – textilní, oděvní, kožedělný a obuvnický průmysl](#) (EN)

Národní kompilace (stručné)

[Rakousko – odborné informace](#) (DE)

Belgie – užitečné odkazy ([FR](#), [NL](#))

[Francie – pokyny pro společnosti a zaměstnance](#) (FR)

[Německo – tipy pro společnosti a zaměstnance](#) (DE)

[Španělsko – hodnocení rizik vs. onemocnění COVID-19](#) (ES)

[Kanada – listy s individuálními tipy](#) (EN)

[Spojené království – pokyny pro neklinická zařízení](#) (EN)

[Spojené státy – pokyny pro podniky a zaměstnavatele](#) (EN)

[Mezinárodní organizace práce – sektorové informace](#) (EN)

Poznámka: Všechny odkazy v tomto článku byly dne 16. dubna 2020 přístupné.

Autor/autoři: William Cockburn, Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA)

© Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, 2020

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.